No. 49. 1863.

V. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 23 April.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Middelburg 22 april.

Jl. zondag heeft er aan den Zuid-Kraaijert-polder bij het haventje van 's Heer Arendskerke eene afschuiving van grond plaats gehad, waardoor eene vrij belangrijke schade is aangerigt.

* Uit Zuid-Beveland schrijft men ons onder dagteekening van 21 dezer:

„Als een vervolg op mijn vorig berigt betreffende de openbare werken in dit eiland, kan ik u het volgende mededeelen:

„*Te Wemeldinge wordt de uitmaling van den sasput* aan het kanaal nog steeds langzaam voortgezet en het schuijeren is er in geringe mate aangevangen.

„*Aan de uitgraving van het ten vorigen jare besteede gedeelte* van het kanaal is men bij den Bonzyweg bezig, van waar de grond met paarden reeds tot aan den Dankersenweg gevoerd en tot het maken van den dijk gebruikt wordt, die van den postweg tot daar nagenoeg voltooid is. Op het daar onlangs besteede baggerwerk wordt nog altijd de goedkeuring des ministers te gemoet gezien, hoewel de tijd binnen welken men die gewoonlijk erlangt, reeds verstreken is.

„Te Hansweert gaat men sedert eenige dagen met het heijen van proefpalen voort; hoogstens worden er twee per dag geslagen. De drooghouding van den sasput geschiedt er met het herstelde stoomwerktuig en met de lokomobile.

„Het armzalige baggerwerk aan de suatiesluis heeft nog niet opgehouden. De graving der waterleidingen gaat goed vooruit en zal waarschijnlijk binnen vier à vijf weken voltooid zijn.

„Voorts zijn zoo te Hansweert als te Wemeldinge de eerste bij het bestek voorgeschreven werkzaamheden, waaronder ook het bouwen en verbeteren van woningen, zoo goed als geëindigd."

De hoofd-kommissie ter oprigting van een nationaal gedenkteeken voor november 1813 enz. deelt in de Staatscourant van gisteren de benoeming van leden voor verschillende plaatselijke kommissiën mede.

De kommissie te Zierikzee bestaat uit de heeren mr. B. C. Cau, tijdelijk voorzitter, dr. P. J. Andrae, jhr. mr. M. J. Schuurbeque Boeije, J. G. Broeke, mr. C. van der Lek de Clercq, M. C. de Crane, mr. J. W. D. van Dongen, mr. A. J. F. Egter van Wissekerke, mr. J. P. N. Ermerins, mr. C. J. Fokker, ds. G. C. Droogleever Fortuyn, S. G. Nauta van der Grijp, H. G. Mulock Houwer, jhr. J. L. de Jonge, jhr. W. M. H. de Jonge, dr. F. Keller, P. van der Linden, F. J. van Oppen, J. H. Ochtman Johz., mr. P. Paulus, J. Gordon, Spandaw, ds. J. D. Stetterrogge, M. Tachi, D. van der Vliet.

Naar wij van goederhand vernemen, is in de vergadering der hoofd-kommissie tot oprigting van een gedenkteeken voor 1813 van 14 dezer gebleken, dat tot dus verre benoemd zijn ruim zeshonderd plaatselijke kommissiën; drie en twintig kleinere gemeenten zijn met aangrenzende voor dit doel gekombineerd; tien hebben zich van deelneming verontschuldigd, 1 in Noord-Brabant en 2 in Zeeland, wegens de onbeduidendheid der gemeente; 3 in Gelderland en 2 in Overijssel, wegens den druk der ingezetenen, ten gevolge van den watersnood. De studentenkorpsen bij de verschillende hoogeen doorluchtige scholen en de delftsche akademie vormen afzonderlijke kommissiën. Van de provinciale hoofdsteden heeft Utrecht zich nog niet gekonstituëerd. De zamenstelling van deze plaatselijke kommissie en van die der hoofdstad werd te gemoet gezien. De plaatselijke kommissiën, tot dus verre tot stand gekomen, zijn over de verschillende provinciën verdeeld, in getal als volgt: Noord-Brabant 86, Gelderland 80, Zuid-Holland 130, Noord-Holland 76, Zeeland 70, Utrecht 41, Friesland 31, Overijssel 43, Groningen 26, Drenthe 20 en Limburg 25. Het aantal kennisgevingen van benoeming door Z. K. H. prins Frederik, als voorzitter der hoofd-kommissie persoonlijk onderteekend, bedraagt thans reeds ongeveer 2500.

De graaf d'Oriolla, pruissisch gezant te 's Hage, is maandag ten gevolge van een oproepingsbrief van zijnen soeverein, uit de residentie naar Berlijn vertrokken. De graaf wordt door twee leden van het gezantschap derwaarts vergezeld, daar men in den laatsten tijd heeft opgemerkt, dat hij in ziekelijken toestand verkeert.

De burgemeester van Amsterdam heeft ter algemeene kennis gebragt dat Z. M. de koning, na gehoord te hebben de inlichtingen, door hem omtrent de deelneming in de kanaalmaatschappij gegeven, hem gemagtigd heeft bekend te maken dat Z. M. het gewoon bezoek aan de hoofdstad op donderdag 30 april e. k. bepaald heeft.

Men verneemt dat bij het gemeentebestuur te Amsterdam het voornemen moet bestaan om de leening ten behoeve der Kanaalmaatschappij, in geval die alsnog niet binnen zeker tijdsverloop mogt zijn volgeteekend, geheel van stadswege op zich te nemen, of wel daaraan te verbinden eene guarantie van rente ten bedrage van 4 pct., gedurende den tijd dat de werken nog onvoltooid zijn. In beide gevallen zou het thans gevormde komité op andere wijze zamengesteld of aangevuld worden, in dier voege dat zoowel het bestuur der hoofdstad, als eenige der in de financiële wereld hoogst geplaatste personen, daarvan ook een integrerend deel zouden uitmaken. (*Amst. courant.*)

Het zesde en laatste volkskoncert, dat zondag avond onder leiding van den heer J. H. Verhulst in de Parkzaal door de maatschappij Tot bevordering der toonkunst te Amsterdam werd gegeven, was even als de vijf voorgaande zeer druk bezocht. Op den eersten rang hadden omstreeks 400 personen plaats genomen, terwijl voor den tweeden rang ongeveer 1500 toegangkaarten waren afgegeven.

Met betrekking tot den brand in de teeken-akademie te 's Hage vernemen wij, dat de haagsche brand-assurantie-maatschappij bezwaar blijft maken in het vergoeden der geleden schade, en dat zij geweigerd heeft de haar bij deurwaarders-exploit aangeboden premie te ontvangen.

Uit de door de feest-kommissie opgemaakte schaderekening blijkt, dat de waarde der in de zalen aanwezige goederen beliep eene som van ruim f 53,000 en de schade, aan die goederen toegebragt, bedroeg ruim f 23,000, terwijl naar evenredigheid der verzekerde waarde van de assurantie-maatschappij wordt gevorderd eene som van ruim f 17,000.

Mogt de maatschappij bij hare weigering volharden, dan zou de beslissing der zaak aan scheidslieden worden opgedragen. (*Nieuw dagbl. van 's Gravenhage.*)

Men leest in het dagblad L'isthme de Suez, onder den titel: „De heer Conrad en de Koninklijke akademie van beeldende kunsten te Amsterdam," het volgende: „Onder de vertegenwoordigers der europesche wetenschap, die belangrijke diensten hebben bewezen aan de groote zaak van het kanaal van Suez, hebben het publiek en de algemeene maatschappij eene eerste plaats toegekend aan den uitstekenden nederlandschen ingenieur, den heer F. W. Conrad. Als lid der internationale kommissie, zamengesteld uit de keur der meest bevoegde lieden uit alle natiën, wier werkzaamheden onvergankelijk verbonden zullen blijven aan de uitvoering van het werk van het kanaal tusschen beide zeeën, had hij de eer om door zijne ambtgenooten gekozen te worden om hunne beraadslagingen te leiden. Vroeger behoorde hij tot de gedelegeerden, welke de kommissie had benoemd om in Egypte het terrein te onderzoeken en had daarbij ook het voorzitterschap bekleed. Sedert dien tijd heeft de heer Conrad, die nog steeds, als kommissaris der egyptische regering bij de algemeene kommissie, met het toezigt over het werk is belast, voortdurend *met de grootste aandacht en zorg* al de bijzonderheden daarvan nagegaan. Den 28 maart jl. heeft hij aan de Koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam, waartoe hij behoort, *mededeeling gedaan van den staat, waarin zich het* werk thans bevindt. Dit is voorzeker een van die dokumenten, welke het vertrouwen van het publiek zullen vermeerderen *omtrent den tegenwoordigen toestand en nopens* de toekomst van het grootsche werk, waarvan de heer Conrad een der ijverigste bevorderaars is geweest." Daarop laat het blad de bijdrage *volgen door den heer Conrad op genoemden* datum in de akademie van wetenschappen gehouden.

Benoemingen en besluiten.

SCHUTTERIJEN. Op verzoek eervol ontslag verleend aan den 1en luitenant van het bataljon no. 4 der rustende schutterij in Zeeland F. van 't Groenewout.

BELASTINGEN ENZ. Ingetrokken de benoeming van den heer H. H. van Boeckholt als ontvanger der direkte belastingen en akcijnsen te St. Maartensdijk c. a., en genoemde ontvanger op zijne tegenwoordige standplaats Brouwershaven bevestigd.

Kerk- en schoolnieuws.

Te Wemeldinge is bij het vijftiende beroep in de zelfde vakature tot predikant beroepen de heer A. Mac-Pherson, thans te Nijkerk.

— Dr. Kögel, predikant bij de duitsche gemeente te 's Hage, is benoemd tot hofprediker te Berlijn en zal zich in augustus derwaarts begeven.

Marine en leger.

De minister van marine heeft ter kennis gebragt dat dit jaar 16 jongelingen als adelborst 3e klasse voor de zeedienst, na afgelegd examen, op het Koninklijk instituut voor de *marine te Willemsoord kunnen worden aangenomen. De admissie* heeft plaats op den 16 september e. k. Het op zegel geschreven verzoek om plaatsing moet vóór of op 15 junij a. s. aan den minister van marine zijn ingezonden. De vereischten voor het examen enz. worden in de Staatscourant van gisteren medegedeeld.

Gemengde berigten.

Uit San-Francisco wordt berigt dat aldaar in de maand maart jl. twee honderd vennootschappen voor goud-, zilver- en koperdelving zijn opgerigt, die alle de exploitatie van den delfstoffelijken rijkdom van Californië, Nevada en noordwestelijk Mexiko ten doel hebben. Het nominaal kapitaal dier vereenigingen bedroeg te zamen meer dan tachtig millioen dollars.

— Uit Szegedin wordt de volgende bijzonderheid medegedeeld. Een aldaar gevestigd handelaar B. had vóór eenige maanden het leven van zekeren Z. R. bij eene maatschappij van levensverzekering voor 5000 florijnen geassureerd. Vóór eenige dagen overlijdt plotseling de verzekerde en de eerstgenoemde poogt zich de verzekerde som te doen uitbetalen. Alvorens dit echter geschiedt wordt door het bestuur der maatschappij onderzoek gedaan en ontdekt dat er twee personen van gelijken naam te Szegedin worden gevonden, van welke een is gestorven, terwijl de overblijvende juist degeen is op wiens leven de verzekering niet is aangegaan. Laatstgenoemde was door den handelaar voor 25 florijnen overgehaald om zich door den geneesheer der maatschappij te doen onderzoeken. Hij was gezond en sterk en zijn naamgenoot teringachtig. De maatschappij heeft B. aangeklaagd wegens bedriegerij, terwijl er tegen den bedrieger tevens vermoeden van moord is opgerezen. Het lijk van den overledene zal tot een *onderzoek worden opgegraven.*

— De gezondheids-kommissie te Brussel geeft in een door haar uitgebragt rapport over de aardolie (petroleum) de volgende *wenken aan de gebruikers: 1. De olie moet kleurloos* en zorgvuldig van het koolwaterstof, naphta genaamd, gezuiverd zijn. Men herkent de naphta gehalte van de aardolie aan *den meer doordringenden, scherpen reuk, gelijk die bij de gewone* mineraal-oliën wordt waargenomen. Ten einde de ontvlambaarheid te beproeven, giete men eenige olie ongeveer *een duim hoog in een schoteltje, houdt dan digt bij de oppervlakte* een brandende fidibus en laat die vervolgens brandend in de olie vallen. Goed van naphta gezuiverde mineraal-olie mag geen vuur vatten. De fidibus moet, nadat hij eenigen tijd brandende op de olie gedreven heeft, uitdooven. Alle olie, die bij dusdanige proef ontbrandt, moet als gevaarlijk beschouwd worden. 2. De lamp moet, van welke konstruktie ook, steeds goed gesloten zijn. Wanneer door het gebruik ergens eenige opening komt, die den oliehouder in direkte verbinding met de vlam brengt, mag de lamp niet gebruikt worden. In den houder kan meer olie aanwezig zijn dan voor eenmaal te branden bepaald noodig is. De oliehouders moeten zoo veel mogelijk uit doorzigtige stoffen vervaardigd zijn, opdat men immer de kwantiteit olie daarin aanwezig, kunne zien. De voet moet steeds zoo zwaar mogelijk en breed zijn om het omvallen te voorkomen. 3. Vóór het aansteken der lamp moet zij voldoende met olie gevuld en zorgvuldig gesloten worden. Wanneer de olie te ongelegener tijd is opgebrand, mag men de lamp niet weder vullen dan na haar uitgebluscht te hebben en eenigen tijd te hebben laten staan.

— Binnen kort zullen in vijf steden van Wurtemberg, Marbach, Tubingen, Weilerstadt, Reutlingen en Weinsberg, monumenten worden opgerigt voor Schiller, Uhland, Kepler, Liszt en Kerner.

— Het kinder-bal, zaturdag avond ten hove ter eere van prins Alexander gegeven, werd door een 150 tal kinderen bijgewoond, die door hunne ouders vergezeld werden. Het heeft tot omstreeks 11 ure geduurd.

— Dezer dagen heeft mll. Carlotte Patti zich in de koninklijke italiaansche opera te Londen voor de eerste maal in een koncert na afloop der Norma doen hooren. Zij heeft blijkbaar eene zorgvuldige opleiding genoten; hare stem is eene hooge sopraan en sedert mlle. Anna Zerr heeft niemand het aria van de Koningin der Nacht zoo volmaakt en met zoo weinig inspanning voorgedragen. De stem van Carlotte Patti is overigens niet buitengewoon genoeg om met die harer zuster Adeline te kunnen wedijveren.

— Zaturdag heeft te Parijs wederom eene belangrijke verkooping van schilderijen plaats gehad. Een Diaz bedong daarbij 1420 franks, een Wouwerman 1405 fr., Jan Steen 2250 fr., Robert Fleury 3010 en 3550 fr., Bellangé 3120 fr., Madou 5400 fr., Luyckx 3250 fr., Koekkoek 5800 fr., Gallait 11,000 fr., Ary Scheffer 13,650 fr., Leys 6800 fr., Teniers 12,250 fr., Ostade 7700 fr., Jallabert 8900 fr., Mieris 5600 fr. Deze belangrijke verzameling, waartoe nog vele andere kapitale stukken behoorden, was de eigendom van den heer Gilkinet, notaris te Luik.

— *Onder de vlaamsche werklieden die ten vorigen jare* door de firma Rousselt & Co. in België waren aangeworven om naar China te worden overgebragt, bevond zich ook zekere Theodoor van Eycken. Wegens omstandigheden genoodzaakt zijne vrouw te Antwerpen achter te laten, begaf hij zich met zijne medgezellen op reis en arriveerde den 2 februarij ll. ter reede van Shanghae. Men kan dus denken hoe verbaasd hij stond op te kijken, toen hij het naderen van den chineschen wal, zijn vrouw hem in een bootje te gemoet kwam. Het zonderling geval was intusschen spoedig opgehelderd. Onmiddellijk na zijn vertrek uit het vaderland ging er een tweede schip naar China op reis. Zij vond gelegenheid aan boord van dien bodem tot het verrigten van eenige werkzaamheden te worden opgenomen, en kwam alzoo reeds den 19 januarij te Shanghae, terwijl het schip waarop haar man

zich bevond, door bekomen schade genoodzaakt was geweest eene engelsche haven binnen te loopen, alwaar het veertien dagen was opgehouden. De vrouw, alzoo vroeger in China aangekomen, vervoegde zich terstond aan het aldaar aanwezige bureau der genoemde firma en kreeg nog den zelfden dag tegen 16 dollars per maand, eene betrekking als naaister en huishoudster bij de echtgenoote van den engelschen konsul. Deze dame vond het geval zoo belangwekkend, dat zij bij de aankomst van van Eycken ten spoedigste een boot liet halen en daarin met hare nieuwe huishoudster plaats nam, om van de plotselinge verrassing getuige te zijn.

— Zekere heer G, te Parijs, die zich noemt „advokaat schrijver van L'uniteïde, gedicht in 12 zangen en 60 bedrijven van de Calvaire des rois, episch treurspel en 5 bedrijven, enz.," heeft aan de voornaamste dagbladen zijne staatkundige geloofsbelijdenis toegezonden, onder mededeeling van zijn voornemen om zich als kandidaat in al de kiesdistrikten des lands te stellen. Hij wil zich voornamelijk ten doel stellen: 1. het doode geloof tot de levende zekerheid te voeren; 2. te bewijzen dat het eenige middel, om Frankrijk en de wereld te redden, bestaat in het proklameren van een aarts-kerkvoogd en een aarts-monarch; 3. het redden van het journalisme, door het scheppen van een eenig groot dagblad, waaraan al de schrijvers der wereld zouden medewerken; 4. het redden der goddelijke vrijheid, door het vernietigen van die des duivels, wier hoofden honderd maal gevaarlijker zijn dan al de dieren van de openbaring te zamen, enz. Om dit laatste te bewijzen heeft hij een fragment van een gedicht bij zijn brief gevoegd, die natuurlijk door geen enkel dagblad is geplaatst.

— De Commercial gazette der Vereenigde Staten zegt, met betrekking tot de consumtie van tabak en brood te New-York het volgende: Jaarlijks wordt op den aardbol voor 1 milliard 250 millioen dollars tabak gesnoven, gekaauwd en verbrand. De stad New-York alleen heeft in het jaar 1861, blijkens officiële cijfers, voor 3.650.000 dollars sigaren gerookt, terwijl er slechts voor 3,106,500 doll. brood gegeten is.

— De Oest. Zeitung meldt het volgende staaltje der wijze van inkwartiering in Rusland. Een burger, die het niet te ruim heeft, werd onlangs genoodzaakt, een russisch majoor huisvesting te verleenen, met diens bagage, bestaande in zijne vrouw, twee kinderen, een goevernante, twee meiden, een knecht, twee paarden, een rijtuig en een koetsier.

— Gedurende de jongste heldere nachten zijn twee kometen ontdekt: eene in den nacht van den 11 dezer, te Göttingen, door dr. Klinkerfues, in het sterrebeeld de Dolphijn, de andere in het sterrebeeld Pegasus, door den horologiemaker Backer, te Nauen, gelegen in het distrikt Postdam. De laatst bedoelde komeet wordt allengs helderder en laat zich reeds met het ongewapende oog waarnemen.

— Dr. Porcha, een lettterkundige te Lausanne, heeft de eerste volledige vertaling der werken van Göthe in de fransche taal voltooid.

— Te Luik is eene vereeniging opgerigt, die zich ten doel stelt door de drukpers, volksvergaderingen, voorlezingen, verzoekschriften enz., de afschaffing der doodstraf te bewerken.

Burgerlijke stand.

MIDDELBURG. Eerste huwelijksafkondiging den 19 dezer: A. Baljeu, jm. 26 j. met P. M. van de Walle, jd. 25 j. M. Z. Adriaanse, weduwn. 47 j. met L. de Keijzer, jd. 32 j. H. de Goeij, jm. 24 j. met G. W. Hamer, jd. 27 j.

(Van 11 tot 18 april.)

VLISSINGEN. Bevallen: C. E. Felies, geb. Arpeslagh, d. A. van den Buse, geb. Notebaart, d. M. W. Streefkerk, geb. Rocholl, d. J. de Rijcke, geb. Bostelaar, z. M. C. Kramer, geb. Nobels, z.

Overleden: C. J. van der Leye Boodt, z. 2 d. J. L. Scheepers, z. 5 j. A. M. Boudewijnse, wed. van A. Kwindo, 49 j.

GOES. Gehuwd: C. B. Olivier, jm. 24 j. met C. D. Bekker, jd. 22 j.

Bevallen; A. P. Smolders, geb. van der Does, z. F. P. Reijerse, geb. du Boo, d. J. C. Overtveld, geb. Marcelis, d. S. H. J. van Hoek, geb. van Andel, d. C. Verduijn, geb. Opperman, d. P. Hoogesteger, geb. Daan, d. T. P. Bodbijl, geb. van Loo, z. P. J. van Hese, geb. van den Blerk, z. G. Boer, geb. van den Bos, d.

Overleden: J. Kriekaard, z. 2 j. E. Huisman, man van E. v. d. Hart, 59 j. A. Boschaart, wed. van P. van Waarde, 82 j.

ZIERIKZEE. Gehuwd: J. Wiltson, jm. 24 j. met S. Doeleman, jd. 22 j.

Bevallen: J. de Keijzer, geb. van den Boogerd, d. P. Plaum geb. de Crolij, z. W. van der Have, geb. Kort, d. J. Enters, geb. Coertens, d.

Overleden: F. Lindon, vrouw van L. Eijke, 33 j. H. J. Broodman, z. 10 m. P. de Does, weduwn. van M. de Graaf, 72 j. J. Thompson, vrouw van J. C. Juijn, 22 j. W. van den Bergen, d. 24 j. L. C. Koole, d. 17 d. W. de Bie, z. 5 m.

In de maand maart 1863 zijn in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven:

Te Middelburg, 7 huwelijken; 38 geboorten, als 19 zoons en 19 dochters; 35 sterfgevallen, als 12 van het mannelijk en 23 van het vrouwelijk geslacht. Levenloos geborenen 3. (Drie der ingeschrevenen zijn elders gestorven.)

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 8, en van 1 tot 5, 1. 5 tot 10, 0. 10 tot 15, 1. 15 tot 20, 0. 20 tot 25, 1. 25 tot 30, 2. 30 tot 35, 0. 35 tot 40, 0. 40 tot 45, 2. 45 tot 50, 1. 50 tot 55, 2. 55 tot 60, 3. 60 tot 65, 2. 65 tot 70, 6. 70 tot 75, 3. 75 tot 80, 3.

Te Vlissingen, 4 huwelijken; 37 geboorten, als 14 zoons en 23 dochters; 30 sterfgevallen. 16 van het mannelijk en 14 van het vrouwelijk geslacht. Levenloos geborenen 2. (Onder de ingeschrevenen waren 4 elders overledenen.)

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 7, en van 1 tot 5, 8. 5 tot 10, 3. 10 tot 15, 0. 15 tot 20, 0. 20 tot 25, 0. 25 tot 30, 1. 30 tot 35, 1. 35 tot 40, 1. 40 tot 45, 1. 45 tot 50, 0. 50 tot 55, 1. 55 tot 60, 0. 60 tot 65, 2. 65 tot 70, 1. 70 tot 75, 2. 75 tot 80, 1. 80 tot 85, 1.

Te Zierikzee, 6 huwelijken; 36 geboorten, als 18 zoons en 18 dochters; 18 sterfgevallen, 6 van het mannelijk en 12 van het vrouwelijk geslacht. Levenloos geborenen 0. (Een ingeschrevene is elders overleden.)

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 9, en van 1 tot 5, 4. 15 tot 20, 1. 35 tot 40, 1. 60 tot 65, 1. 70 tot 75, 2.

Thermometerstand.

20 april 's av. 11 u. 52 gr.
21 „ 's morg. 7 u. 52 „ 's midd. 1 u. 58 „ 's av. 11 u. 50 gr.
22 „ 's morg. 7 u. 52 „ 's midd. 1 u. 56 gr.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Het fransch dagblad Le pays bevat eene analyse van de depeche, welke door den heer Drouyn de Lhuys aan het russische hof betrekkelijk de poolsche zaken is toegezonden, en den 17 dezer door den hertog de Montebello ter kennisse is gebragt van den russischen minister van buitenlandsche zaken, prins Gortschakoff. Volgens Le pays zou de minister van buitenlandsche zaken in Frankrijk vooral gewezen hebben op het telkens terugkeeren der opstanden in Polen en op hunne belangrijkheid, waardoor zij geheel Europa in spanning brengen en groote verwikkelingen na zich kunnen slepen. Zich grondende op deze redenen ten einde het regt der mogendheden te betoogen om zich te mengen in de poolsche aangelegenheden en wijzende op de noodzakelijkheid om een einde te maken aan een telkens terugkeerend gevaar voor de rust van Europa, uit hij den wensch dat keizer Alexander, getrouw aan zijne liberale antecedenten, in zijne wijsheid de noodzakelijkheid zal inzien van maatregelen, waardoor Polen in een toestand worde gebragt, welke eene duurzame rust waarborgt.

Kan men dit als de korte inhoud beschouwen van de welbesproken fransche nota en mag men het vroeger medegedeelde berigt gelooven dat de fransche depeche het scherpst zou zijn van de drie afgezondene, dan kunnen wij de oostenrijksche en engelsche notas als bijzonder kleurloos beschouwen. Te Parijs heerscht overigens het gevoelen dat deze depeche niet krachtig genoeg is zoo de fransche regering onherroepelijk besloten heeft om de bevrijding van Polen te erlangen, en misschien nog te krachtig is zoo het keizerlijk kabinet uitsluitend zich wil blijven bewegen op het terrein der diplomatieke onderhandelingen.

De alarmisten te Parijs doen nog voortdurend de meest oorlogzuchtige voorspellingen en zien nog steeds verschillende omstandigheden die voor hunne bewering pleiten. Het uitstellen der reis van prins Napoleon — waarvan volgens Le pays nooit sprake is geweest en welke La patrie beschouwt als slechts voor eenige dagen uitgesteld — wordt daaronder gerekend; het hervatten van de uitgave der politieke karikaturen door de Charivari, welke gedurende eenige dagen daarmede had opgehouden, en eindelijk de komst van een zweedsch marine officier te Parijs zijn evenzeer voorteekenen van een naderenden oorlog. Volgens eene mededeeling uit Stockholm aan het Journal des débats heeft echter de regering in den laatsten tijd volstrekt geene buitengewone oorlogsmaatregelen genomen, noch vestingen in beteren staat van verdediging gebragt.

Terwijl derhalve de gemoederen in Frankrijk in mindere of meerdere mate in spanning blijven verkeeren, is dit ook in Engeland het geval. Reeds dikwijls wezen wij er op hoe de verbittering van engelschen en amerikanen in den laatsten tijd door verschillende verschijnselen werd bewezen, die verbittering klimt nog dagelijks en in Engeland gelooven wij, bestaat meer gegronde vrees voor uitbarsting dan zulks in Frankrijk het geval is.

Opmerking verdient het dat de fransche Moniteur, welk blad overigens altijd daaromtrent het stilzwijgen bewaart, thans mededeelt hoe groot de spanning is in verscheidene engelsche steden ten gevolge van de min vriendschappelijke verhouding met de Vereenigde staten. Het officiëel orgaan voegt er bij dat het vaartuig, dienstdoende als brievenpost, van Engeland naar Matamoros geweigerd heeft te vertrekken zonder een waarborg van het Foreign-Office.

Uit Berlijn wordt gemeld dat de gezondheidstoestand des konings van Pruissen vrij ongunstg en zijn zenuwgestel hevig geschokt is. De laatste politieke gebeurtenissen en de voortdurende afkeuring waarmede deze koninklijke lijder zijne landsvaderlijke handelingen ziet bejegend schijnen vooral zijn prikkelbaar zenuwgestel hoogst onaangenaam te hebben aangedaan.

Van het tooneel des poolschen opstands wordt niets belangrijks gemeld. Gewigtig zou evenwel het berigt zijn door een turijnsch dagblad medegedeeld volgens hetwelk Rusland aan Oostenrijk voldoening weigert te verschaffen wegens de schending van oostenrijksch grondgebied door eenige kozakken gepleegd, welk feit door ons in der tijd uitvoerig is opgegeven. De generaal von Berg zou volgens genoemd dagblad, hetwelk verklaart uit eene zekere bron deze mededeeling te hebben geput, zijne weigering gronden op de omstandigheid dat Oostenrijk niet de strikste omstandigheid in acht zou genomen hebben.

Vereenigde staten.

Als voorbeeld van amerikaansche welsprekendheid laten wij hier eenige gedeelten volgen eener redevoering van het lid van den senaat Jem Lane, tegen het Zuiden:

„Het is eene schande voor de natie en de regering dat aan een enkel verdacht wezen, man of vrouw wat het zijn moge, veroorloofd worde in het distrikt Columbia te wonen.

„Naar mijne meening moest men het grondgebied te vuur en te zwaard van zulke wezens zuiveren. (Toejuichingen.) In Kansas, alwaar ik gevestigd ben, belet men hen ons gebied door hunne tegenwoordigheid te bezoedelen. Als zij niet op het eerste bevel weggaan, welnu, dan schiet men hen neer. (Toejuichingen en teekenen van bijval.)

„De goeverneur van den staat, alwaar ik woon, heeft mij kennis gegeven dat een verdachte, die geweigerd had het land te verlaten, den volgenden morgen dood werd gevonden met twee kogels in het ligchaam. (Zeer goed! zeer goed!) Men heeft beweerd dat wij geene negers moeten gebruiken. Wat mij betreft, ik vind het veel beter een rebel door de hand eens negers naar de hel te zenden dan door die van een blanke. (Gelach — Toejuiching.) Ik zou wenschen lang genoeg te leven om alle blanken van Zuid-Carolina naar de hel te hebben zien sturen en de negers hunne plaatsen te zien vervangen. (Toejuichingen.)

„Misschien gelooft gij dat ik ongelijk heb (Zeker niet! volstrekt niet!) maar ik meen dat er op de oppervlakte der aarde geen duim gronds moet worden overgelaten aan een verrader. Haast u den grond van Columbia schoon te vegen en allen te verdelgen, die sympathie bezitten voor het verraad. Ik zou volstrekt niet ongaarne eenmaal hunne lijken met kogels doorboord in de straten van Washington zien liggen. (Toejuichingen.) Mijn eenig leedwezen daarbij zou zijn dat daardoor zoo veel kruid ware verloren. (Gelach.) Het zou goedkooper uitkomen hen allen op te hangen om de stroppen nog te kunnen bewaren. Ja, laten wij hen ophangen en dat zij heen en weder slingeren tot hunne lijken vergaan en bij stukken op aarde nedervallen. (Toejuichingen.)

— Gelijk men weet hebben de noord-amerikaansche kruissers in den laatsten tijd verschillende engelsche handelsvaartuigen opgebragt; onder deze behoort ook de Peterhoff, op weg van Engeland naar eene onzijdige haven in Mexiko aangehouden en prijs gemaakt als verdacht van goederen voor de regering der afvallige staten aan boord te hebben.

The morning post, het orgaan van lord Palmerston, beklaagt zich thans over de wijze waarop de amerikaansche regering sedert eenigen tijd de beginselen van internationaal regt toepast, welke slechts kan eindigen in eene uitbarsting tusschen beide staten. Door de wijze waarop o. a. met de Peterhoff is gehandeld heeft het amerikaansche goevernement eene schorsing te weeg gebragt van de handelsbetrekkingen tusschen Engeland en Mexiko. Het orgaan van lord Palmerston betoogt hoe aan Mexiko als onzijdige mogendheid geene hinderpalen in den weg mogen gelegd worden in den handel met Engeland. Het is volgens de beginselen van het volkenregt evenmin regtens dat een kruisser der gefedereerden een handelsvaartuig van Londen naar Matamoras opbrengt als dat deze zich meester zou kunnen maken van een der pakketbooten, dienstdoende tusschen Folkestone en Boulogne.

„Tusschen onzijdige staten kan men zich niet voorstellen dat een handel van oorlogskontrabande zou kunnen plaats vinden. Groot-Brittannië is even vrij om kruid naar Mexiko te zenden als deze republiek het regt bezit om meel naar Engeland te sturen. Deze beginselen zijn door Engeland zelfs in den Krim-oorlog geëerbiedigd, toen dit streedt met zijn eigenbelang.

„Toen immers, terwijl de Baltische zee geblokkeerd was door de engelsche marine, heeft Groot-Britannië er nimmer aan gedacht om vaartuigen op te brengen, welke zich van de eene pruissische haven naar de andere begaven, ofschoon het zedelijk overtuigd was dat die schepen russische produkten vervoerden. Rusland verkreeg in dien tijd oorlogsbehoefte langs dien zelfden weg, en hoewel Engeland dit zeer goed begreep was het onmagtig dit te beletten, daar Pruissen als onzijdige mogendheid het regt bezat om met het overig noorden te onderhandelen."

The morning post meent dat de amerikaansche gezant te Londen zelf overtuigd is dat zijne regering eene fout heeft begaan en zich zal beijveren deze te herstellen. Als een engelsch vaartuig naar Matamoras eene reis onderneemt dan heeft het regt daarheen te stevenen en wanneer het daarin belet wordt dan is de engelsche natie magtig genoeg om te zorgen dat zij niet in hare regten worde aangetast.

— Volgens een rapport van den schout bij nacht Milnes, bevelhebber van het engelsch eskader in Noord-Amerika, gaan de amerikaansche oorlogschepen steeds voort zonder aanleiding engelsche handelvaartuigen te onderzoeken. Laatstelijk waren wederom twee schepen door den admiraal Wilkes, vooral door de Trentkwestie in Europa bekend geworden, aangehouden en te New-York opgebragt.

Engeland.

Met een enkel woord reeds spraken wij van den gunstigen indruk door het in de zitting van 16 dezer bij het lagerhuis ingediende budget, maar wij vinden eerst thans gelegenheid om de aandacht te vestigen op de allezins belangrijke rede door den kanselier der schatkist, den heer Gladstone, gehouden, tot uiteenzetting van zijn financiëel plan. Vooral hetgeen hij van de resultaten van de incometax mededeelde, verdient door onze lezers gekend te worden nu ook in het nederlandsch belastingstelsel belangrijke wijzigingen zijn voorgesteld.

„Ik vestig nu de opmerkzaamheid — zoo sprak de heer Gladstone — van het huis op eene opgave, die belangstelling en tevens bevreemding zal wekken. De incometax is nu hier te lande 19 jaren in werking geweest. Zij werd 19 jaren geleden ingevoerd deels om een tekort in de schatkist aan te vullen, maar grootendeels om de ontwikkeling van 's lands handel en bedrijvigheid te bevorderen en zoo doende vermeerdering van den algemeenen rijkdom en van den welstand van alle klassen onzer bevolking te bewerken.

„Thans, nadat die belasting 19 jaren in werking is geweest, onder achtereenvolgende wijzigingen van het bedrag en den omslag, kunnen wij eenigermate oordeelen, of en hoe veel 's lands hulpmiddelen en rijkdom onder hare werking zijn toegenomen. Ik heb dit punt tot een onderwerp van opzettelijk en zoo veel mogelijk naauwkeurig onderzoek gemaakt; en de opgave, die ik als de uitkomst daarvan zal mededeelen, is opmerkelijk en, naar ik geloof, juist, hoewel ik niet ontkennen wil dat zij door een verder in bijzonderheden voortgezet onderzoek meer of min wijziging zou kunnen ondergaan."

Hierop vergeleek de heer Gladstone het bedrag der in 1842

en der in 1861 in de incometax aangeslagen inkomsten; en buiten de rekening latende al wat de vergelijking onjuist zou hebben gemaakt, kwam hij tot de uitkomst dat in Engeland en Schotland de niet uit de schatkist vloeijende inkomsten, die in de incometax waren aangeslagen, in 1842 honderd zes en vijftig millioen ponden sterling, en in 1861 twee honderd een en twintig millioen ponden sterling hadden bedragen, terwijl de gelegenheid tot ontduiking der belasting, zoo ver hij kon nagaan, op het eerste tijdstip niet merkelijk grooter was geweest dan op het laatste.

„Het verschil — vervolgde hij — is vijf en zestig millioen ponden sterling jaarlijksche inkomsten, met andere woorden, eene toeneming van twee zevende gedeelten van het geheele jaarlijksche belastbare inkomen des lands, na afscheiding van hetgeen ik buiten de rekening moest laten om de vergelijking zuiver te houden. Dat is eene hoogst merkwaardige uitkomst; maar inzonderheid verdient het opmerking, dat de toeneming in de laatste jaren van dat tijdvak sneller was dan in de eerste. In de tien jaren, van 1842 tot en met 1852 is het belastbaar jaarlijksch inkomen, berekend op den boven aangeduiden voet, vermeerderd met zes per cent, in de acht volgende jaren met twintig per cent. Dat is eene verbazende, schier ongeloofiijke toeneming! De oorzaken van dat verschijnsel volledig te willen doen kennen zou eene aanmatiging zijn; maar op twee daarvan veroorloof ik mij te wijzen. De eerste is de aanhoudende en verbazende ontwikkeling van werktuigelijke kracht, waardoor de menschenarbeid bespaard en verligt wordt; maar deze oorzaak is reeds sedert eene eeuw in werking; reeds meer dan honderd jaren is Engeland bezig geweest de besparing van den handenarbeid verder en verder uit te strekken. De nieuwe, de ware oorzaak, die dat verschijnsel heeft bewerkt, is de wetgeving, de door het parlement gemaakte wetten, die de schranderheid en geestkracht der britsche natie van belemmeringen ontheven en haar vrije speelruimte gegeven hebben"

De heer Gladstone erkende dat de door zijne berekening aangewezen toeneming van inkomsten enkel vermeerdering van het kapitaal, verrijking der gegoede volksklassen vertegenwoordigde; maar hij zeide, tot zijne innige blijdschap daarnevens ook te kunnen wijzen op zoo vele verschijnselen, welke eene groote verbetering van het lot der van handenarbeid levende volksklassen in Engeland aanduidden.

„Wij hebben de innige vreugde — zoo ongeveer drukte hij zich uit — ik moet zeggen den onschatbaren troost, dat terwijl de rijken hier te lande rijker werden, de armen er minder arm zijn geworden. Of de afstand tusschen den grootsten rijkdom en de grootste armoede hier te lande minder groot is dan vroeger, vermeet ik mij niet te beslissen; doch over het algemeen, en het gemiddelde nemende, mogen wij zeggen dat hier te lande de toestand van den arbeidsman in de laatste twintig jaren ongemeen veel is verbeterd, dat daarin eene verbetering is gekomen die schier geen weerga in andere landen of tijden heeft.

„Zijn wij in staat geweest door maatregelen en bepalingen, hier binnen deze muren vastgesteld, den arbeidsman meer levensgenot te verschaffen, of althans de schrikbarende ontberingen, die hij eene halve eeuw geleden te verduren had, te lenigen, dan mogen wij ons geluk wenschen met het verrigten van een werk, waardoor de naam der parlementen van onzen tijd eeuwen lang in gezegend aandenken zal worden gehouden."

Verder wees de heer Gladstone nog op „den verslindenden aard der krijgstoerustingen en inrigtingen in Europa," gaf te kennen dat deze de kanker voor de financiën van de meeste staten, bepaaldelijk van Frankrijk en Italië, waren, en zeide dat Engeland nu door het inkrimpen zijner uitgaven voor de land- en zeemagt een voorbeeld gaf, hetwelk in Europa nagevolgd zou dienen te worden.

Frankrijk.

Le temps bevat het volgende artikel van den heer Nefftzer:

„Men leest in de Gazette de France: „ „De bisschop van Orleans heeft thans een werk uitgegeven van de hoogste belangrijkheid, over de aanvallen door eenige schrijvers van onze dagen tegen de godsdienst gerigt. Dit werk door den geëerden prelaat als avertissement à la jeunesse et aux pères de famille in het licht gegeven, ontleent vooral eene bijzondere waarde aan eene op dit oogenblik druk besprokene kandidatuur der akademie. Zie hier de voorrede van dit geschrift, aan hetwelk van onze zijde een naauwkeurig onderzoek zal ten deel vallen." "

„Hier volgt nu de voorrede tot de huisvaders gerigt. De bisschop van Orleans verhaalt hun daarin dat verwaande en afgedwaalde schrijvers een zeer ongodsdienstige worsteling voeren tegen de rede en het geloof; dat die worsteling in de zedelijke orde verderfelijke verwoestingen aanrigt en dat het tijd is om daarin te voorzien. Het slot van dit vertoog is gerigt tot de fransche akademie, waarin men het volgende aantreft:

„ „Ik wensch u geluk en benijd u tevens, medeleden van het instituut, die niet genoopt wordt om de teedere banden, door gemeenschappelijke beoefening der letteren tot stand gebragt, te vernietigen. Onder u allen bezit ik echter een titel, welke mij alleen toekomt: ik ben bisschop. Mijne roeping nu als zoodanig kan ik evenmin als mijn titel vergeten en gij hebt mij met al mijne hoedanigheden benoemd.

„ „Men zal welligt zeggen — wat beweert men al niet! — dat ik de pen ter hand heb genomen om een der kandidaten voor de akademie tegen te werken en een anderen te beletten op eene benoeming aanspraak te maken.

„ „Dit alles deert mij niet; het zij genoeg dat men mij kent, en het zal genoeg zijn dit geschrift te lezen om te gevoelen dat eene geheel andere beweegreden mij tot schrijven noopte. Intusschen wil ik toch ook omtrent dit punt mijn gevoelen uiten.

„ „Het is onmogelijk te onderstellen dat ik zulk eene magt zou bezitten, maar ik uit onbewimpeld de verklaring dat ik in dat geval daarvan gebruik zou maken. Waarom? juist omdat ik de akademie zeer acht, omdat ik haar beschouw als de verhevene plaats van waar de uitgesprokene leeringen zeer veel bekendheid erlangen; omdat ik niet kan goedkeuren dat het proselytisme der afdwaling, en vooral van zulke afdwalingen, daardoor bekrachtigd worde en zich tot zulk eene verhevene plaats verheffe.

„ „Ik stem toe dat de akademie geene theologische school is, evenmin als de maatschappij zelve, waarin niemand kan verwachten slechts eigene overtuiging terug te vinden. Zij, die dit verwachten, zouden al zeer weinig levenservaring hebben opgedaan en bovendien al zeer weinig christelijken zin bezitten, wanneer zij geene genegenheid toedroegen aan hunne bestrijders. Maar dat is hier de vraag niet en ik bepaal mij tot de verklaring dat de akademie te hoog staat aangeschreven in de achting van Europa, dan dat zij die haar vereeren zonder diepe smart zouden kunnen zien dat het atheïsme daarin zonder zwarigheid werd opgenomen." "

„Wij moeten onze lezers eenigzins nader bekend maken met hetgeen in bovenstaande regelen wordt bedoeld. Het betreft de kandidatuur van den heer Littré voor den zetel in de fransche akademie laatstelijk door den heer Biot bezet. Deze kandidatuur nu, gegrondvest op oude aanspraken, waaraan de heer Littré op dit oogenblik door zijne dictionnaire eene nieuwe heeft toegevoegd van veel gewigt, was openlijk door de publieke opinie bekrachtigd. Zijne benoeming scheen dan ook verzekerd, tot eer der akademie, welke niet altijd daarin met het algemeen gevoelen overeenkomt. De filosofische gevoelens van den heer Littré hebben echter het ongeluk niet overeen te komen met die van den heer Dupanloup; het katholicisme vervolgt in hem een tegenstander en daar de laatste zich in de akademie als te huis beschouwt, verdedigt hij den ingang daarvan tegen den heer Littré en roept als bisschop van Orleans: „La maison est à moi; je le ferai connaître!" "

„De aanmatiging is groot, wij zullen echter geen tijd verspillen om aan te toonen dat zij onverdedigbaar is en hoe groot het ongelijk is van den heer Dupanloup om den heer Littré den toegang te verbieden tot de akademie, hij die de stem wel heeft verzocht en misschien verkregen van christenen als de heer Mérimée. De zamenspanning zou misschien beter gelukt zijn als zij geheim ware gebleven en in stilte hare maatregelen had genomen. Algemeene bekendheid is haar doodelijk. Dergelijke aanmatigingen behoeven niet eens gedebatteerd te worden, door hare uiting worden zij te gelijker tijd veroordeeld. Het gezond verstand, en naar wij durven hopen, de waardigheid der akademie, zullen slechts minachtend verklaren dat dergelijke klagt als niet ontvankelijk kan worden beschouwd. Mogten wij ons evenwel bedriegen en den bisschop van Orleans zien zegevieren; mogt de fransche akademie, waar Voltaire geschitterd heeft en altijd vrijheid van overtuiging moet heerschen, een toevoegsel worden van de vereeniging der geestelijken om den index op te maken, of een aanhangsel van het klein seminarium van Orleans, dan zou zij daardoor afstand hebben gedaan van alle hare regten; men zou haar dan slechts in den ban behoeven te doen; de mannen van onafhankelijke overtuiging zouden verpligt zijn zich van haar af te zonderen, haar in vergetelheid te doen wegzinken en haar te rangschikken onder de dooden. De heer Littré is echter in deze kwestie geheel belangeloos: hij heeft de akademie niet noodig. Hij behoort tot diegenen, welke de ontvangene onderscheidingen in eere brengen en tot wier persoonlijken roem geene enkele onderscheiding iets kan toevoegen. Mogt hij bij de akademie niet slagen, de schande zal niet op zijn hoofd, maar op dat der akademie nederkomen."

MENGELINGEN.

Het vervaardigen van stalen pennen.

Onder de oude kunsten, die in dezen tijd van verandering en vooruitgang langzamerhand wegsterven, behoort het snijden en vermaken van ganzen pennen. Hoe velen onzer lezers verstaan de verborgenheden van het splijten, aansnijden en afpunten? De mannen van middelbaren leeftijd hebben die kunst misschien nog in hunne jeugd beoefend, maar het jonge geslacht is er ten eenenmale vreemd aan, vooral sedert men op vele scholen zelfs bij de schrijflessen stalen pennen laat gebruiken. In societeiten, kollegiën en landsbureaux treft men in den regel nog wel ganzen pennen aan, maar die worden dan meestal vermaakt gekocht in een winkel en daarna in den regel weggeruimd. Maar in den vroegeren tijd werd eene pen zeer dikwijls vermaakt eer zij uitgediend had. Ik zie in den geest nog mijn ouden schoolmeester aan zijn lessenaar zitten, met hoopjes pennen voor zich, die hij vlijtig vermaakte onderwijl wij onze lessen opzeiden. Hij behandelde de schachten zoo zorgvuldig als of het zijne lievelingen waren; wij verwonderden ons over het toeknijpen van zijn mond en het fronsen van zijne wenkbraauwen wanneer hij de pen op den nagel van zijn duim afpuntte en zagen met genoegen de ontspanning van zijne gelaatstrekken wanneer die kritieke bewerking gunstig was afgeloopen. Ik geloof, dat de ondergang dezer bescheidene kunst te betreuren is. Ik zal niet beweren, ofschoon velen van die meening zijn, dat de stalen pennen het schrift van het tegenwoordige geslacht bedorven hebben, want ik geloof dat veel van het slechte schrift, hetwelk wij dagelijks onder de oogen krijgen, toe te schrijven is aan de overhaasting en slordigheid van den schrijver, en niet aan de ongeschiktheid van het schrijftuig; doch eene stalen pen, die dadelijk gereed ligt en geene voorafgaande bewerking behoeft, is eene noodlottige verzoeking voor een driftig mensch, die nu in de opgewondenheid van het oogenblik woorden op het papier kan werpen, die hij naderhand met zijne tranen zou willen uitwisschen. In de dagen, toen men niets dan ganzen pennen bezat, was men gedurende het vermaken, dat noodzakelijk vooraf moest gaan, in de gelegenheid om na te denken en te wikken en wegen, zoo dat het gevaar, om eene te sprekende fotografie van de oogenblikkelijke stemming des gemoeds te geven, voorkomen werd. Menig vriendschapsverbond, menige liefdeband zou daardoor — wie zal het echter bewijzen? — in stand gehouden zijn. De mogelijkheid bestaat echter. Doch hoe dit zij, het rijk der ganzenpen is uit en de stalen pen regeert. Laten wij geen kwaad spreken van de gestelde magten!

Het valt moeijelijk te zeggen, wanneer de aller eerste stalen pen te voorschijn is gekomen. Er zijn er bekend — want sommige liefhebbers bewaren er nog in hunne verzamelingen — die van vijftig of zestig jaar terug dagteekenen. Met zekerheid weet men, dat er nu en dan pennen van metaal gebruikt werden, lang vóór dat zij algemeen in zwang kwamen. Doch doorgaans waren zij te stijf, scherp en hard om bijval te kunnen vinden. De praktische verbeteringen gingen ook weder op dit gebied van Engeland uit. De bekende fabriekant Perry kwam omstreeks 1830 op de gedachte om gaatjes in de pen te slaan om er veerkracht aan te geven. Dit was eene ontdekking van veel belang, of veeleer de grondslag voor de fabriekatie van de stalen pennen, want de tallooze latere verbeteringen zijn niets dan wijzigingen of nieuwe toepassingen van dat hoofdbeginsel. De verscheidenheid, die tegenwoordig in de stalen pennen bestaat, is onnoemelijk; men heeft er met zachte en met harde punten, men heeft er die een breede streep zetten en andere die het fijnste haarstreepje voortbrengen. Er zijn nagenoeg platte pennen, gebogchelde pennen, elastieke pennen, versierde, gevlochtene, wanstaltige pennen, kortom pennen van alle denkbare vormen en van velerlei kleuren en tinten. In den regel vermijdde men al te mooije of fantastische pennen; de bruikbaarste zijn doorgaans die, welke het minste vertoon maken.

Nog is het vraagstuk niet voldoende opgelost, wat de beste stof is voor eene pen. Men heeft echter achtereenvolgens de proef genomen met staal, koper, goud en glas. Staal is het meest algemeen in gebruik, doch heeft de slechte eigenschap van te spoedig te verroesten. Men heeft velerlei middelen bedacht om dit gebrek te verhelpen; de pennen zijn gegalvaniseerd, doch met weinig baat, met gutta percha overtrokken, zonder gunstiger uitslag. Goud zou, indien het niet te kostbaar ware, waarschijnlijk het beste metaal zijn, omdat het zoo duurzaam is.

Vooral bij de vervaardiging van stalen pennen vallen de voordeelen der verdeeling van den arbeid in 't oog. Indien wij de talrijke bewerkingen willen aanschouwen die dit kleine voorwerp moet ondergaan eer het aan de markt gebragt wordt, dan kunnen wij niet beter doen dan ons naar het industriële Birmingham begeven, dat altijd zwart is van den rook, 't geen altijd zuren en scheikundige geuren te rieken geeft en waar men niets anders schijnt te doen te hebben dan metaal te gieten, geweren te maken en langs elektrischen weg te vergulden en te verzilveren.

Wij treden dan het groote gebouw van roode baksteenen binnen, dat den naam van „Buckingham Street works" draagt en de fabriek der heeren Hincks en Wells is.

Het eerst komen wij in het pakhuis, waar de platen van het beste Sheffield-staal in talrijke hoopen op een gestapeld liggen. Deze platen worden in naburige zalen in reepen van één tot vijf duim lengte gesneden, in kuipen met heete vitriool-olie gereinigd en dan tusschen zware draaijende cilinders tot de vereischte dikte geplet. Het staal gaat daar dof, dik en bros in en komt er zacht, dun, veerkrachtig en blinkend uit. De ontzettende kracht dier cilinders blijkt daaruit, dat zij eene stalen plaat dikwijls tot zijne viervoudige lengte uitrekken.

Wij volgen het metaal nu naar de zaal waar het uitgeslagen wordt, eene lange galerij, waar een groot aantal net gekleede meisjes in rijen gezeten zijn, ieder voor eene kletterende handpers. De meisjes brengen de metalen reepen, die heet uit de cilinders komen, onder de pons-machines, die zij voor zich hebben. Elke maal, dat de stang nederdaalt, slaat zij twee penvormige platte plaatjes uit de reep, en de bekwaamheid der werkster blijkt uit het grootere of kleinere getal plaatjes dat zij uit een stuk metaal weet te slaan. Eene bekwame arbeidster kan meer dan 30,000 plaatjes in tien uren voortbrengen. De ponsen zijn natuurlijk van verschillende gedaante, naar gelang van de pensoort die vervaardigd moet worden. Eene groote kist in een hoek der zaal bevat duizende verschillende soorten van stempels, bestemd om aan den steeds afwisselenden smaak van het publiek te voldoen. De overblijvende reepen staal met gaten gaan weder naar Sheffield om versmolten te worden, zoo dat er niets van het staal verloren wordt. In gelijker voege geschiedt het doorboren en merken van de pennen door meisjes met daarvoor geschikte machines. De gaatjes, die zij er in slaan, moeten den bek der pennen lenig en buigzaam maken, en zijn ook van verschillende gedaanten, rond, ovaal, vierkant enz. Om er echter het merk in te kunnen slaan, moeten de penplaatjes eerst week gemaakt worden; dit geschiedt door verhitting in een oven, waarbij zij in hermetisch gesloten bussen gepakt worden, opdat de oppervlakte en randen der pennen niet beschadigd zouden worden door oxydering of verbranding. In deze fabriek zijn meer dan 7000 verschillende merken in gebruik. Zij bestaan uit wapens, teekeningen, namen of voorletters, naar gelang van de begeerte der koopers.

Thans moeten de pennen rond gemaakt worden, want tot nog toe zijn zij geheel plat. Men geeft haar de ronde gedaante, door ze in gleuven te persen. Daar zij nog altijd week zijn, moeten zij nu weder gehard worden. Dit geschiedt weder door middel van verhitting, doch met dit onderscheid dat men ze nu niet langzaam laat afkoelen, maar plotseling in koude olie dompelt. Uit dit bad komen zij zoo hard en bros als glas te voorschijn, zoo dat zij verder getemperd moeten worden. Als men de kamer binnen treedt waar dit geschied denkt men in de eerste oogenblikken dat het tegen de ruiten hagelt. Dit geluid komt voort van een aantal tinnen bussen, die over een fel vuur rondgedraaid worden. Die bussen bevatten de harde pennen, welke door roostering tot een lijdelijker toestand moeten gebragt worden. Gedurende die bewerking gaat hare kleur van een dof graauw tot een bleek geel en vervolgens tot brons over, terwijl zij eindelijk dof blaauw worden. Na goed gezuiverd te zijn, worden de pen-

nen verder geslepen. Als men een stalen pen naauwkeurig beschouwt, ziet men dat zij op haar rug over dwars of in de lengte en soms wel in beide rigtingen geslepen is en dit het meest op het middengedeelte en aan de punt. Dit is eene langzame en moeijelijke bewerking, doch die onmisbaar is indien men de noodige veerkracht aan de pen wil schenken.

Nadat de spleet door middel van eene handpers in de pen is gemaakt, wordt hare deugdzaamheid beproefd. Aan eene lange tafel zitten vele meisjes, die een klein en plat stukje been aan haar regter duim bevestigd hebben, terwijl voor elke een hoop pennen ligt. Zij nemen die één voor één met verbazende snelheid op, drukken den bek op het stukje been en zien daardoor in een oogenblik of de pen goed of slecht gemaakt is. Naar mate van den uitslag van dit onderzoek, worden de pennen in een afzonderlijk mandje geworpen.

De door ons genoemde fabriek heeft voortdurend 700 personen aan het werk, en levert jaarlijks ruim 187 millioen pennen af. *(De globe.)*

HANDELSBERIGTEN.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 23 april. Tarwe en gerst onveranderd. Raapolie op zes weken f 47¾. Lijnolie op zes weken f 44.

MIDDELBURG 22 april. Raapolie f 48.75 a f 50,75. Lijnolie f 46 a f 47,50. Patentolie f 50.75 a f 52,75. per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager. Raapkoeken f 78 per 1040 stuks. Lijnkoeken harde f 10,50, dito zachte f 13,50 per 104 stuks.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 23 april.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	62⅛
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	98¾
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	146½
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101
	Certifik. Hope & co.	4	„	76¼
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	89¾
	dito	6	„	53½
	Aand. spoorweg			200½
	Leening 1860	4½	„	90⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	76⅜
Spanje.	Obligatien	2	„	46¾
	dito binnenlandsch	3	„	49⅞
	Certifik. coupons bewijzen			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	62⅛
	dito amsterdamsche	5	„	82
	dito nationale	5	„	67
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank aktien	3	„	—
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46⅝
	dito nieuwe	3	„	46
Grenada.	dito			24⅛
Venezuela.	dito	2¼	„	22½
Illinois.	dito	7	„	76¾
Mexiko.	dito	3	„	31⅞
Griekenl.	dito 1824/1825	5	„	26⅝

Londen 21 april. ten 12 ure. Consols 92¾.
Weenen 21 april. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 75,30.
Parijs 21 april. (slotpr.) 4½ pct. compt. 96,50 3 pct. 69,35.

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM 20 april. Metalliek f 25,—; Napels. f —,—: Diverse engelsche in £ f 11,70; Engelsche Port. f 11,70; Fransche f 55,50; Belgische f 55,62½; Pruissische f 34,50; Spaansche piasters f —,—: Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamburger Russen f 34,12½: Russische in zilveren roebels f 34,87½; Poolsche in fl. f 26,37½; Nationale metalliek f 28,10: Dollars f 1,41.

ADVERTENTIEN.

Gehuwd:

H. J. G. FURSTNER,
1ste Luitenant, Reg. Grenadiers en Jagers,
en
C. C. E. V. WALKER CREMER.

's Gravenhage, den 15 April 1863.

Getrouwd:

J. C. VAN DEN BROECKE
en
C. C. VAN DEN BROECKE.

Middelburg, den 22 April 1863.

Heden beviel voorspoedig doch ontijdig van eene DOCHTER ANNA JOSINA VAN DEN ABEELE, Echtgenoot van

21 April 1863. G. DE JAGER.

Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 60 jaren, de Heer J. J. AUGUSTIJN, in leven Boekhouder-Kassier in de Bank van Leening alhier.

Middelburg, den 17 April 1863.

Namens de Familie,
P. A. VAN GEELKERKEN,
Executeur-testamentair.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming bij het overlijden onzer Zuster, Mejufvrouw M. DU FOUR, ondervonden, betuigen wij, namens de Familie, onzen opregten dank.

Middelburg, den 22 April 1863.

L. DU FOUR.
J. DU FOUR.
P. DIKKENBERG.

De ondergeteekenden hebben de eer hunnen geachten Stad- en Landgenooten te berigten, dat de tusschen hen bestaande **Vennootschap** in de Kuiperij op de Haringplaats, onder de Firma **D. BOS & ZOON**, van af heden wordt **ontbonden** en door den tweeden ondergeteekende *wordt voortgezet. — Beleefdelijk bedankende voor* het vertrouwen die Firma sinds jaren ten deel gevallen, beveelt zich tevens de tweede ondergeteekende minzaam aan, onder belofte eener accurate en civiele bediening.

Middelburg, 20 April 1863.

D. BOS.
C. J. BOS.

AANBESTEDING.

Het DIJKSBESTUUR van den Hoofdplaatpolder zal, op Maandag den 11 Mei 1863, des voormiddags ten 10 ure, in de Herberg bewoond door den Heer CROIN te **Hoofdplaat**, in het openbaar trachten aan te besteden:

De Begrinding van 900 El Weg, loopende van af den Molen tot op den Dijk van den Wilhelminapolder.

De bestekken en voorwaarden liggen ter inzage:
te Hoofdplaat, bij den Heer CROIN;
„ IJzendijke, in het HOF VAN KOOPHANDEL;
„ Biervliet, in HET WAPEN VAN ZEELAND;
„ Vlissingen, HOTEL DE COMMERCE;
„ MIDDELBURG, NEDERLANDSCH LOGEMENT;

en zijn, op franco aanvraag, verkrijgbaar bij de Heeren A. B. CARPREAU, Ontvanger-Griffier te IJzendijke, en P. F. W. ENGELSE, te Breskens.

De Notaris P. LOEFF zal op Woensdag den 29 April 1863, des morgens ten 9 ure, onder **Koudekerke**, aan **Dishoek**, op de Hofstede bewoond geweest door *wijlen de Weduwe* LEENDERT DE WITTE, in het openbaar ter verkoop aanbieden:

Een bruin **Ruinpaard** oud 5 jaren, een vos Ruinpaard oud 11 jaren, een bruin Merriepaard oud 2 jaren, zeven **Melkkoeijen**, drie Kalfdragende Vaarzen, eene Varekoe, eene 2jarige Vaars, vier 1½jarige Vaarzen, vijf 1jarige Vaarzen, negen Kweekkalvers, twee Schapen en drie Lammers, twee Varkens, een Karnhond, vijf en twintig Hoenders en drie Hanen; een **Menwagen** met toebehooren, een Marktwagentje, een Driewielskar, twee Ploegen, zes Eggen in soort, een Rolblok, een Sleepdeur, een Veldslee, twee Kruiwagens, een Windmolen, Geesselstoel en Steen, Snijbak, Kortkist, Stampbak, Tobben, Heuldeelen en Posten, Damstaken en Horden, eene partij Paardenwant, Hooi en Stroo, drooge en groene Mutsaard *en eenige* **Boomstammen**; — *voorts* **Graanzeeften**, Maten, Zakken en Schoppen, een Karn en Pols, Room- en Melktonnen en verdere Bouw-, Melkers- en Zoldergereedschappen, en eindelijk **MEUBELAIRE GOEDEREN**, waaronder vier Bedden met toebehooren, een Kabinet, eene Kast, eene Bureau, eene Klok, eene Kleerkist, Tafels, Stoelen, Tin-, Koper- en IJzerwerk, Porcelein, Aarde- en Glaswerk, eene partij **Aardappelen** en **Spek** en hetgeen meer zal worden geveild.

OPENBARE VERKOOPING

van een' INBOEDEL, bestaande in fraaije en zeer zindelijk onderhoudene MEUBELEN, Goud- en Zilverwerken enz., in het Klein Schuttershof alhier, op Woensdag den 6den Mei aanstaande, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST. Nader en breeder te annonceren.

J DE SCHINKEL,
Ondernemer van Openbare Verkoopingen.

OPENBARE VERKOOPING

in den Beukelspolder, Gemeente **Biervliet**, op de Hofstede bewoond door D. SCHILLEMAN, den 7 Mei 1863, des namiddags om 1 uur, van 13 WERKPAARDEN, *5 jonge Paarden, van drie, twee en één jaar*; 6 MELKKOEIJEN, 4 RUNDERS en LANDBOUWGEREEDSCHAPPEN.

De Notaris P. LOEFF zal op Zaturdag den 9 Mei 1863, des voormiddags ten 11 ure, onder de Gemeente Oost- en West-Souburg, in de **Uitspanning: de Zwaan**, aan den Straatweg van Middelburg naar Vlissingen, in het openbaar ter verkoop aanbieden:

EEN WOONHUIS MET ERF EN TUIN,

zeer mooi gelegen op het Dorp **Oost-Souburg**, Gemeente Oost- en West-Souburg, gemerkt no. 12, Kadastraal bekend in sectie A no. 273 en 274, het geheel ter grootte van 8 Roeden 48 Ellen, bewoond door de Weduwe van ABRAHAM DE PAGTER.

Aangeslagen voor de Grondbelasting op *f* 7,38.

Dingsdag den 5 en Woensdag den 6 Mei 1863, des voormiddags van 9 tot 12 ure en des namiddags van 1 tot 4 ure, *te zien.*

Nadere inlichting verlangende, vervoege men zich ten Kantore van genoemden Notaris, alwaar ook de voorwaarden van verkoop tijdig zullen ter lezing liggen.

De Notaris D. Q. DE JONGE VAN DER HALEN, residerende te Zierikzee, zal, ten verzoeke van Mr. J. J. ERMERINS, op Dingsdag den 12 Mei 1863, des middags ten 12 ure, in het NIEUW LOGEMENT VAN ZEELAND, publiek presenteren te verkoopen:

HET KAPITAAL DUBBEL HUIS,

MET GROOTE OPEN ERF,

genaamd:

Het Nieuw Logement van Zeeland,

staande aan de Oude Haven binnen de Stad **Zierikzee**; zijnde hetzelve Gebouw voorzien van ruime Zalen, diverse gerieflijk ingerigte Kamers, Keuken, zeer groote Kelders en verdere gemakken.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Heer Verkooper en Notaris.

UIT DE HAND TE KOOP:

2 zware Hydraulische Persen, met Pompen, Breekmachine, Kuipen en Filters. Adres bij de Uitgevers der GOESSCHE COURANT.

De ondergeteekende berigt zijnen geëerden Gewestgenooten, dat hij zich alhier heeft gevestigd als

HOROLOGIEMAKER

en

GOUD- EN ZILVERSMID.

Hij beveelt zich in ieders gunst voor het maken van alle soorten van Uurwerken, alsmede voor het Galvanisch Vergulden en Verzilveren van Metalen Voorwerpen.

Vermaakt en repareert tevens alle soorten van LAMPEN.

SCHOONDIJKE, 23 April 1863. A. BRUYNIS.

NB. Is des Woensdags morgens te spreken te **Oostburg**, in de Stads Herberg, bij G. WISSE.

JAN VAN REES & ZOON *te Zwolle*

hebben het **Depôt** hunner **THEEËN** voor Middelburg gevestigd bij Mejufvr. J. C. SCHOUTEN, geb. KOK, *Korte Sint Pieterstraat, wijk F no. 29.* — Veel verbeterde kwaliteiten, door belangrijke buitenlandsche inkoopen. — Verpakking: 1, 2½ en 5 Ons, voorzien van Zegel, Prijs en Nommer. — PRIJS-COURANTEN gratis bij de Depôthoudster te bekomen.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de SLIJM en als MAAGVERSTERKEND gebruikt worden, door hare zachte werking de SPIJSVERTERING ZEER BEVORDEREN, bijsonder goed tegen de GAL en ZEER ZACHT LAXEREND zijn, zijn tegen 32½ cent het Doosje, met Berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

	Middelburg, W. P. v. d. Kamer.
Bergen op Z., J. P. Verlinden.	Neuzen, S. van Beilanus.
Goes, J. A. Le Cointre.	Sluis, P. E. Mets.
Hontenisse, P. Dronkers.	Tholen, Wed. v. Rijssel & Zoon.
Hoofdplaat, L. Lippens.	Vlissingen, P. Lagaay.
Hulst, J. Nederveen.	Zierikzee, J. Bal Cz.

IN LOSSING **RUHR Smeê- en Kagchelkolen**, voor GEBROEDERS BOUDEWIJNSE.

TE KOOP een Bruin **MERRIEPAARD**. Te bevragen bij den Koetsier RANSOIJ, in de Korte Giststraat.

Mooije **Scharren en Droogevisch** à 15 ct., **Zoutevisch** 11 ct., Vet **Spek** 32½, Doorregeld 27½, Leydsche **Kaas** 20, *Goudsche dito 30 cent per vijf Ons, en mooije* **Hammetjes** van 4 à 5 Pond, à 52 cent 't Ned. Pond, bij

DEKKER, Smalle Kade.

CORSETTEN.

Twee bekwame **Naaisters** benoodigd, vast werk, bij A. BOASSON, Verwer, Koepoortstraat.

Met Mei benoodigd eene **Dienstmeid**, goed met den *Pot kunnende omgaan*, Abeele no. 166.

A. VERDOORN Bz., SCHIPPER van **Zierikzee** naar **Middelburg**, met een Paviljoenjagt, zeer geschikt voor Passagiers en Goederen, vertrekt elke week Zaturdag van Zierikzee, en des Woensdags van Middelburg. Bestellingen worden aangenomen bij den Heer J. J. BALLET, in 'T KLOOSTER.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in April.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	23	's morg.	6 ure.	Vrijdag	24	's morg.	10,15.
Vrijdag	24	„	6	Zaturdag	25	„	10,15.
Zaturdag	25	„	6	Zondag	26	„	10,15
Zondag	26	„	6	Maandag	27	's midd.	12 ure.
Maandag	27	„	7	Dingsdag	28	„	12
Dingsdag	28	„	7	Woensdag	29	's morg.	6
Donderdag	30	„	9				

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.